

Balaton Hírmondó

I. évfolyam I. szám

2013. október

Térségi Közéleti Magazin

Szezonértékelő Hoffmann Henrikkel

Kultúra

Életmód – Táplálkozási tévhitek

Somogy ízei

Bemutatkozik Szólád

Rejtvény

Mit tehet a megyéért
az útfelújításáért felelős miniszteri biztos?

BALATONI HALFESZTIVÁL
SIÓFOK
2013. OKTÓBER 11-13.

Októberben három napon át, sokszínű programkínálattal várja a városba látogató vendégeket az első alkalommal megrendezésre kerülő Balatoni Halfesztivál. A szervezők Siófok központjában több rendezvényhelyszínen is gondoskodnak a megfelelő kikapcsolódásról, minden korosztály számára. A fesztiválon részt vehetnek profiknak meghirdetett gasztronómiai versenyen, halas bemutatókon, délután gyermekkoncertekkel, a civil szervezetek és egyesületek műsoraival, este pedig könnyűzenei koncertekkel biztosítják a jó hangulatot. A Sió Mozi műsorán halas animációs filmeket

nézhetnek meg a gyermekek, amelyekre a belépő egy halas rajz, amelyet október 10-ig adhatnak le a KIKK jegypénztárában, nyitva tartási időben. A rendezvényhez a BRTK Könyvtár is csatlakozik, az olvasóteremben tematikus könyvkiállítást tekinthetnek meg a balatoni halászat történetéről, a felnőtt részlegen pedig Szentes László: Ó mely sok hal... című filmjének folyamatos vetítésére kerül sor. ◀

A részletes programot megtalálhatják a Kálmán Imre Kulturális Központ honlapján.

Impresszum

Hírmondó

Főszerkesztő: Szemesi Zsolt • **Szerkesztők:** Péntek Marianna, Tóth Ági • **Fotó:** Szemesi Zsolt, Tóth Árpád

Tördelés: Aczél Dániel **Nyomda:** AB Marketing Kft. • **Kiadó:** ProDG Impex Kft. • ISSN 2064-3012

A következő szám megjelenik: 2013. november

A magazinban megjelenő kép- és szöveganyag csak a kiadó írásbeli engedélyével hozható nyilvánosságra.

SMS: (06-20) 989-0909 • **Cím:** 8601 Siófok, Pf. 78 • **E-mail:** szerkesztoseg@balatonihirmondo.hu • **Honlap:** www.balatonihirmondo.hu

Levelezési cím:

8601 Siófok,
Pf.: 888.

E-mail:

ugyfelszolgalat@drv.hu
www.drv.hu

DRV
INFO VONAL

06 40 240 240

8600 Siófok Tanácsház u. 7. • Tel.: 84/501-000 • Fax: 84/501-250

Kedves Olvasó!

A magazin létrehozásakor az a cél vezérelt minket, hogy olyan újságot hozzunk létre, mely a térség lakóiról szól és nekik szól. Az aktuális, régiót érintő híreken kívül a Somogy megyei hagyományokat, gasztronómiát, a régió településeit is szeretnénk bemutatni, közelebb hozni az Olvasóinkhoz. Célunk eléréséhez viszont kérnénk az Ön segítségét is.

Útjára indítunk egy fotópályázatot, mellyel arra szeretnénk ösztönözni az embereket, hogy máshogy tekintsenek a gyönyörű somogyi tájra és örökítsék meg a kivételes pillanatokat.

A hagyományok tisztelete és ápolása az európai ember sajátossága. A térség gazdag kulturális gyökereinek is rovatot szánunk, most a szőlészet és borászat témakörét mutatjuk be. Nagyon örülnénk, ha leírnák és beküldenék postacímünkre a családjaik történetét, történelmi érdekességeket, háborús emlékeket, vagy megtisztelnének minket azzal, hogy településük mai hagyományait bemutatják nekünk (szüreti mulatság, májusfaállítás, búcsú). Mi riportot és tudósítást készítenénk belőle, amelyet a lapban le is közölnénk.

A gasztronómiai rovatban pedig szeretnénk olyan recepteket bemutatni, melyeket Önök küldenek be fotóval együtt. A generációk óta öröklődő, jól kipróbált, esetleg történetekkel színesített családi recepteket várjuk, mely szintén megjelenésre kerülhet majd a magazinban.

Reméljük, hogy első lapszámunk felkelti az érdeklődését és olvasóink közt tudhatjuk a jövőben!

A Szerkesztők

Tartalom

AKTUÁLIS

Mit tehet a megyéért az útfelújításért felelős miniszteri biztos? **4**

Újra önkormányzati tulajdonban a balatonöszödi partszakasz **4**

Szezonértékelő Hoffmann Henrikkel **5**

HAGYOMÁNYAINK

Tradíciók a szőlőtermesztésben és borászatban **6**

KULTÚRA

Könyvajánló **7**

Takarónk a csillagos ég – Megjelent Matyikó Sebestyén József új kötete **8**

JELES NAPOK

A Fehér Bot Napja: Miért szükséges az érzékenyítés? **8**

ÉLETMÓD

Táplálkozási tévhiteink **9**

SOMOGY ÍZEI

Receptek Somogyból **10**

TELEPÜLÉSEINK

Bemutatjuk a térség településeit **11**

FOTÓPÁLYÁZAT, FELHÍVÁS

11

KERESZTREJTVÉNYEK

12

Mit tehet a megyéért az útfelújításért felelős miniszteri biztos?

– 19 miniszteri biztos gondoskodik a jövőben az úthálózat felújításáról. Milyen tervek valósultak meg eddig? – Witzmann Mihályt, Somogy megye úthálózatáért felelős miniszteri biztosát, a Somogy Megyei Közgyűlés alelnökét kérdeztük új feladatáról.

W.M. Somogyban idén 30-40 km-nyi mellékúthálózat újulhat meg a tervek szerint. Az elmúlt hetek sikeres tárgyalásai után a rövidesen várható kormánydöntés következtében, októberben egy újabb útrekonstrukciós program indulhat el megyénkben, amely további 45 km út felújítását teszi lehetővé mintegy 1,8 milliárd forintból. 450 milliárd forintnyi pályázati kiírás történt autóutak, elkerülő utak, gyorsforgalmi utak építésére, felújítására. 15,2 km hosszú Kaposfő-Lábod összekötőút néhány hete készült el; a több mint 6 km hosszú szilvásszentmártoni bekötőút még ebben az évben átadásra kerül; a Marcalit elkerülő és a települést Galambokkal összekötő út kivitelezése folyamatban van, a Nagyatádot elkerülő út megépítése hamarosan elkezdődhet. A Balatonboglár-Lengyeltóti összekötő szakasz 2014-ben kerülhet felújításra, ahogyan a határ menti Őrtilos-Légréd közti útszakasz is. A Siófokot Délről elkerülő út eredetileg 2015-re volt ütemezve, az elmúlt hetek tárgyalásainak köszönhetően azonban úgy néz ki, hogy már 2014-ben megindulhat az építkezés a Vak Bottyán és a Kele utcák közötti szakaszon. A térséget érintő első körös fejlesztési célok között szerepel a Balatonszabadi – Siójut – Ádánd – Ságvár útnak a felújítása, amely a 2014-ben induló Regionális Operatív Programban került tervezésre. A 67-es út felújítására a tervek készen állnak, 2014-ben pedig elindulhat a Somogybabod elkerülő szakasz kivitelezése.

– Mit szeretne ezzel a lépéssel elérni a kormány?

W.M. A kormány egyértelmű szándéka, hogy elkötelezze magát a vidék felzárkóztatása és további erősítése érdekében. Somogyban azért fontos, hiszen egy vidékies megye, amelyre a kisebb lélekszámú települések a jellemzőek.

– Melyek a konkrét feladatai az ügyi miniszteri biztosnak?

W.M. A miniszteri biztos jövőbe mutató feladata a 2014-2020-as EU-s ciklusra történő felkészülés, hogy a források lehívásakor már pontosan ismerjük, hol, milyen útfelújítást tudunk megvalósítani. Az országgyűlési képviselőkkel egyeztetve, a választókerületeikben található úthálózatot felmérve egy második körös igényfelmérésre kerül sor, ez alapján elkészül az ütemterv, amely a felújítandó útszakaszok prioritási sorrendjét tartalmazza majd.

– Ügyi biztosként hogyan értékeli az elmúlt időszakot?

W.M. A 2002 utáni kormányok elsősorban az autópálya és gyorsforgalmi utak építésére koncentráltak, a mellékutak állapottal nem foglalkoztak. Az elmúlt három esztendőben Magyarország a megújulás és a fejlődés útjára lépett. Ennek jeleit láthatjuk a gazdaságban, az egészségügyben, az oktatásban, a közigazgatásban és most már a közlekedési infrastruktúra fejlesztésében is. ◀

Újra önkormányzati tulajdonban a balatonőszödi partszakasz

A kormány jóvoltából egy jogtalan állapot szűnt meg azzal, hogy a 330 millió forint értékű, 1,3 hektárt meghaladó állami terület visszakerülhetett tulajdonosához, a balatonőszödi önkormányzathoz. – mondta Witzmann Mihály közgyűlési alelnök. Az egykori kormányüldülőhöz tartozó hasznosítatlan terület megszerzésére Balatonőszöd önkormányzata többször tett kísérletet, ezek a próbálkozások az előző kormányok fennállása idején elutasításra találtak. A Balaton-törvény értelmében az önkormányzatoknak a belterületi parthossz legkevesebb 30%-án, minimum 5 méter széles sávban közhasználatú parti sétányt kell kijelölni, a terület nélkül Balatonőszöd nem tudott az előírt kritériumoknak megfelelni. Witzmann Mihály, a választókerület elnöke és a megyei közgyűlés alelnöke úgy fogalmazott: „A kormány együttműködő partnerként és szövetséges-

ként tekint az önkormányzatokra, ezért egy közel 90 méter hosszú és 200 méter széles parti sávot térítésmentesen átad az önkormányzat számára.” A megyei közgyűlés alelnöke ezután átnyújtotta Antal János polgármesternek a 2012-ben történt adósságkonszolidációról szóló bizonyáglevelet, Balatonőszöd 56,5 millió forintos adósságállományának átvállalásáról. Az MNV Zrt. képviseletében, dr. Bálizs Szabolcs megyei igazgató a területet jelképesen birtokba adta az önkormányzat részére.

A 1,3 hektárnyi terület az 50-es években került állami tulajdonba, de 1983-as elkerítéséig a lakosság és a nyaralók szabad strandként használhatták. Kilátásban vannak újabb területekre vonatkozó vagyontadási tárgyalások, hogy tavasszal a lakosság számára a partszakasz egyenes úton is megközelíthető legyen. ◀

T. Á. • Fotó: Szemesi Zsolt

„A termék itt maga a Balaton és kötelességünk ezt megóvni, fejleszteni és megbecsülni.” – a nyári szezon eredményeiről és a régió turizmusfejlesztési terveiről kérdeztük Hoffmann Henriket, a Balatoni Regionális TDM Szövetség elnökét.

Szezonértékelő Hoffmann Henrikkel

– A szezon előzetes mutatói alapján az első hét hónapban a vendégforgalom 6%-kal nőtt az előző időszakhoz képest. Egyes felmérések szerint a Balatonon az utóbbi évek egyik legjobb nyári szezonját zártuk. Mivel magyarázza ezeket az eredményeket?

H.H. Az eredmények nagyban köszönhetők az infrastruktúra fejlődésének, a beruházásoknak, valamint a színes programválasztéknak. Az elmúlt tíz évben sokat fejlődött a Balaton; biciklis utak létesülhettek; kikötők, hajók kerültek felújításra; új gasztronómiai és könnyűzenei fesztiválok jöhettek létre, de befolyásolta a számokat a SZÉP kártya bevezetése is, amely felváltotta az Üdülési Csekket, ennek adminisztratív feladatai jóval könnyebbek.

– Milyenek tartja az árak és a színvonal arányát a térségben?

H.H. Sok kritika éri a térséget azzal kapcsolatban, hogy az árak megközelítik a horvát tengerpart melletti szolgáltatások árait. A balatoni térségnek már van egyfajta presztízse, nem szabad alulértékelni, éppen ezért az árak színvonalából sem szabad engedni. A Balaton-part egy csodálatos hely, a „termék” itt maga a tó és az azt körülvevő környezet, kötelességünk ezt megóvni, fejleszteni és megbecsülni. A gazdasági válság „haszna” volt, hogy a nem megfelelő szintű szolgáltatók nem tudták átvészelni, tönkrementek. A fogyasztó már tudja, az adott árkategóriában és színvonalon mi az, ami elérhető és elvárható, ezek alapján választ úti célt. A külföldi turisták voltak eddig jellemzően többségben, ma már a magyar vendégek kiszolgálására épül a szolgáltatás. Csak a komoly szakmai kompetenciával rendelkező vállalkozások tudnak ma életben maradni a Balaton-parton és ez a hely presztízisének további emelkedéséhez is vezet.

– Hogyan értékeli a térség programkínálatát, turisztikai vonzerejét és ennek promócióját?

H.H. A főszezonhoz kapcsolódó kínálat már nemzetközi összehasonlításban is versenyképesnek tekinthető. A rendezvénykonceptió megújításra szorul, de már változás alatt van. Térségi jelentőségűek a nagyrendezvények, mint a zamárdi Balaton Sound, melynek nagy hatása volt a turisztikai ágra a régióban. A kulturális programok tekintetében nagyobb összefogásra

lenne szükség, önmagában vonzerőt jelentő gasztronómiai és könnyűzenei fesztiválok szervezésére, mint például a Balatoni Halfesztivál. A fejlesztési ágak, vitorlás- vagy a horgászati turizmus, illetve az aktív pihenés, bicikliutak fejlesztése, tanösvények kialakítása, erdei kirándulások szervezése szélesebb körben tenné vonzóvá a térséget. A déli parton drasztikusabb változtatásokra és szabályozásra van szükség, időszerűvé vált az arculatváltás, a buli-turizmus felcserélése. A források felhasználása viszont nagyban függ a prioritásoktól.

– Nagy médiavisszhangot kapott a régiót összefogó Nagyon Balaton rendezvénysorozat. Az elhangzottak alapján jónak ítéli a kezdeményezést?

H.H. Ilyen komplexitású és programgazdag időszak eddig még nem volt a tó életében. Kicsi összefogással, megfelelő támogatottsággal és átgondoltsággal minden réteg számára, mindenki igényeit kiszolgálva jött létre ez a nagyszabású rendezvény, mely példaértékű és komoly befolyással bírt a vendégforgalomra. Ez is bizonyítja, hogy ha települések a balatoni programokat együttműködéssel, összefogva szerveznék, nagyobb eredményeket érhetnének el.

– Ezzel a céllal jött létre Balatoni Regionális TDM Szövetség is.

H.H. A TDM-ek civil, szakmai alapon létrejött szervezetek, amelyek rendelkeznek a szükséges kompetenciával. Turizmusirányítás még nem létezik, bár a turizmus törvény ezt a szabályozást készül megoldani. Szakemberek alkalmazására volna szükség, akiknek célja és feladata kifejezetten a turizmusra koncentrálni, gyorsan és hatékonyan reagálni azokra a dinamikus változásokra, amelyek ezt az ágazatot érintik. A Balatoni Regionális TDM Szövetség azért jött létre, hogy a megyei, önkormányzati határokat, a települések határait átlépve, a turizmus fejlesztése érdekében a Balatont is három régióra – három szegmensre- osztva, egységes „terméknek” tekintve kezelje. A desztináció ezt jelenti. Valódi áttörést az hozna, ha összefogás lenne ezekben a térségekben a települések között. ◀

T. Á. • Fotó: Szemesi Zsolt

Tradíciók a szőlőtermesztésben és borászatban, Somogy megyében

Somogy megyében, a mezőgazdaság ágazatában belül kiemelt jelentősége van a szőlészetnek, borászatnak. A szüretnek több száz évre visszamenő történelmi hagyományai vannak a régióban. XIII. századi feljegyzésekből tudjuk, hogy a vidéken (Nyim, Bábonymegyer, Tab, Nagyberény) intenzív szőlőművelés és borkészítés zajlott. 1498-ban II. Ulászló adományozta Somogy Vármegyének címerét, melynek közepén egy szőlőfürtöt tartó kéz látható. Az adománylevél szerint bőséggben volt a bor ebben a régióban, így az ország leggazdagabb megyéi közé tartozott. Számos település címerében látható a szőlőfürt napjainkban: Tab, Balatonboglár, Szólád, Siójut, Zamárdi. A szőlőt a lányok, asszonyok szüretelték késsel (kusztor, kacor), a férfiak puttonyba gyűjtve vitték be a présházba a gyümölcsöt, ahol a nyitott kádakban sulyokkal (tömőfa) nyerték ki a levét a szőlőnek, majd taposókádakba került, ahonnan szűrés után a sajtárba, majd a hordóba merték a mustot. A szőlőültetvényeknek hegyközsége és bírója is volt, amelynek jogköréhez tartozott a vitás ügyek intézése (területviták, lopás), ítéletét a birtokosok jóváhagyták. A megye borai hadi úton jutottak el a székesfehérvári, budai és esztergomi vásárokbá. A virágzó borászatnak a 150 éves török hódoltság, majd a XIX. századi filoxerajárvány vetett véget, de a XX. század elején már ismét kiváló borok születtek. A Tihanyi Apátság egykori birtokain és a Festetics család szőlőterületein gyorsan megindult az újratelepítés és a borászat ismételt felvirágoztatása.

A szüret időpontja a XVIII-XIX. században egy jeles naphoz kötődött Szent Mihálytól (szeptember 29.) Simon Júdásig

(október 28.). A századfordulón egy miniszteri rendelet egységesítette a felvonulásokat a XVIII-XIX. századi szőlőmunkások hagyományai alapján. A szüreti fesztiválnak számos fontos kelteke volt, van. Ilyen a szőlőkoszorú, melyet a menetben vittek végig a falun, majd a tánchelyen őrizték. Később tisztségviselőket választottak erre az időszakra a településen (bíró, bírónét), ők jelmezben kiemelt helyet foglalhattak el a menetben.

Szent Mihály napjához szorosan köthetők időjárás megfigyelések is. Azt tartja a néphit, hogy eddig nem mennek el a fecskék, akkor hosszú ősze számíthatunk, de ha ez a nap deres, akkor korai tél ígérkezik. Nevéhez köthető a Somogy megye néprajzában fontos Miskakancsó elnevezése. A céhösszejövelel napja volt szeptember 29. és ezért kaphatta az életet szimbolizáló mázas boroskancsó a nevét Szent Mihályról.

A Dél-Balaton Borvidékhez tartozik a régióból Andocs, Karád, Szántód-Köröshegy, Siófok-Kiliti, Zamárdi, Kötcsé, Balatonszemes, Visz, Balatonszabadi, Balatonszöd, Balatonendréd és Szólád. A borvidék fehérborai könnyű, gyümölcsös karakterűek, rossz évjáratok ritkán fordulnak elő. Remek alapborként szolgálnak a pezsgőkészítéshez is. A környék vörösborai karakteres jegyek mutatnak. A legelterjedtebb fajták: Chardonnay, Tramini, Olaszrizling, Királyleányka, Kékfrankos, Merlot. A borvidék jó mikroklímával rendelkezik, köszönhető ez a Balatonnak is. A partközeli sekély víz gyorsan felmelegszik és kiváló hőmérsékletet biztosít a medencében. ◀

P. M.

Szt. Kristóf Pincészet
Château St. Christophe

RENDEZVÉNYKÖZPONT

BORPINCÉSZET - BORÉTTEREM - PINCEGALÉRIA

- borkóstolók

- palackozott és kimért borok értékesítése

- születés-, névnap partik

- legény-, leánybucsik

- lakodalmak

- zenés bulik

- csapatépítő tréningek

- céges és családi rendezvények egyedi igények alapján

Egész évben nyitva!

8621 ZAMÁRDI, Alsópincesor Pf.: 34.

Tel.: (36) 30 9365-092, (36) 30 3353-553 • info@stkrisof.com • www.stkrisof.com

Nyáry Krisztián: Így szerettek ők 2.

Hamarosan megjelenik Nyáry Krisztián második kötete, melyben folytatja a mesélést a magyar szépirodalom és színházművészet nagy alkotóinak múzsáiról, szerelmeiről, kalandjairól. Az első kötet tavalyi megjelenése hallatlan sikert hozott a szerzőnek és számos olvasóhoz hozta közelebb, tette valóságossá és izgalmassá, érdekessé a sokszor unalmas irodalomórák szereplőit.

Például tudta, hogy:

- Szabó Lőrinc azt tervezte, hogy hármásban fognak élni feleségével, és annak legjobb barátnőjével, Korzáti Erzsébettel, aki hosszú évekig a költő szeretője volt?
- Örkény István le akarta löni első feleségét és annak szeretőjét, akik a brit hírszerzés ügynökei voltak?
- Jászai Mari elhagyta a halálos beteg Reviczky Gyulát egy 18 éves fiatalember kedvéért, akit ő nevezett el Szomorú Dezsőnek?

Csáki Judit: Alföldi színháza – Öt nemzeti év

2013. június 30-ával lejárt Alföldi Róbert igazgatói kinevezése a Nemzeti Színházban, július 1-jétől Vidnyánszky Attila az új igazgatója a teátrumnak. A pályázatok elbírálása, a nyertes és vesztes személye sok vihart kavart mind a nézőkben, mind a kritikusokban, mind a színházi szakemberekben. Lehet szeretni és lehet utálni, elítélni azt a „színházcsinálást”, amit Alföldi Róbert képvisel, de az igazgatásának színháztörténeti és színházművészeti jelentőségét kétségbe vonni nem szabad. A kötet bemutatja a nemzet színházának elmúlt öt évét sikerekkel, nemzetközi szereplésekkel, botrányokkal, kudarcokkal együtt, a társulat változásait, mozgatórugóit és hatásait. Rávilágít arra, hogyan vált egy „celeb” személyiség érett és megfontolt, olykor hibázó vezetővé és hogyan tudta, tudja feldolgozni a személyét ért támadásokat és a benne bízó, őt elismerő emberek támogatását. A kötetben Alföldi Róberten kívül színészek, rendezők, írók is megszólalnak; olvashatók vélemények, érvek és ellenérvek Alföldi Róbert hozzászólásaival...

Dan Brown: Inferno

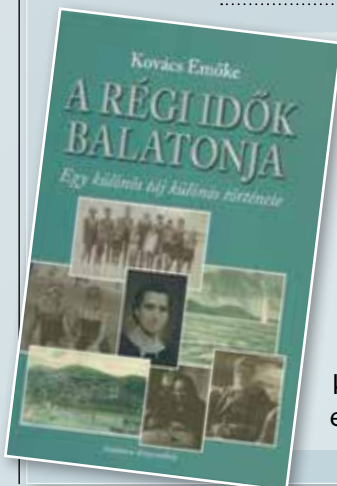
„Keressetek és találtok.” Ez a bibliai idézet visszhangzik Robert Langdon, a Harvard jeles szimbólumkutatója fejében, amikor felébred egy kórházi ágyon, és nem tudja, hol van és hogy került oda. Arra a morbid tárgyra sincs magyarázata, amelyet a holmija közt eldugva találtak. Langdon az életéért menekül egy őrült hajszá során egy fiatal orvosnő, Sienna Brooks társaságában. Csak úgy szökhetnek meg ismeretlen üldözőik elől, hogy Langdon beveti ismereteit a történelmi homlokzatok mögött rejlő titkos átjárókról és ősi rejtekmekről. Dan Brown új könyvét a klasszikus szépirodalom egyik legmeghatározóbb műve, Dante Isteni színjátékának Pokol fejezete ihlette.

Kovács Emőke: A régi idők Balatonja

Érdekes és hiánypótló kiadvány került a könyvesboltok polcára a könyvhét alkalmából, a Széphalom Könyvműhely gondozásában. Kovács Emőke történész a Balaton XIX. századi történeteibe avat be minket. Bemutatja a tó szerepét a korabeli irodalomban; bevezet a balatoni regék világába; a reformkor kedvelt üdülőhelyének mindennapjaiba; a népszerű fürdőhely kialakulásába, fejlődésébe; a balatoni szüretnek világába és a téli Balaton szórakozási lehetőségeibe gazdag korabeli képanyaggal illusztrálva. A könyv második részében már a XX. és XXI. századi történetek, gondolatok olvashatóak. A szerző kisebb „mozaikokban” kisebb tanulmányokat, gondolatokat tár az Olvasó elé a Balaton múltja kapcsán. A kötet igazi kuriózum és érdekes olvasmány, mert régi világok elevenednek meg a szemünk előtt és rávilágít gazdag kulturális múltunkra.

P. M.

Matyikó Sebestyén József: Takarónk a csillagos ég

A fenti címmel jelent meg Matyikó Sebestyén József új verseskötete, melynek bemutatója szeptember 23-án este volt a siófoki könyvtár előadótermében. A kötetet Kaiser László költő és író, a Hungarovoxx kiadó vezetője méltatta és mutatta be.

A jelenlévőket Dr. Kovács Emőke, a Balatoni Regionális Kutatóintézet és Könyvtár igazgatója köszöntötte. Kaiser László kiadóként Babits Mihály gondolatait idézte, miszerint a jó költőnek európai kitekintésű, de magyar gondolkodónak kell lennie, aminek három alappillére a görög szellemiség, a kereszténység és a római jog. Az eddig főként helytörténészként, muzeológusként és néprajzkutatóként ismert költő bevallása szerint már középkorok óta foglalkozik költészettel. Első műveit rokonának mutatta meg, mesterének tekinti többek között Illyés Gyulát, Takáts Gyulát. A helytörténeti könyvek

Kaiser László és Matyikó Sebestyén József

mellett Matyikó Sebestyén József néprajzusként feladatának tekinti a szellemi örökség megőrzését, továbbvitelét is. Erdélyi Zsuzsa ihletésére kezdte el összegyűjteni a megye apokrif iratait, először saját családjában, majd a megyében is. A kötet illusztrációit a siófoki születésű, Kossuth-díjas művész, Varga Imre tervezte, az előszót Juhász Ferenc írta.

P. M. • Fotó: Szemesi Zsolt

JELES NAPOK

Fontosabb világnapok októberben:

Október 1.	A zene és az idősek világnapja
Október 2.	Az erőszakmentesség világnapja
Október 4-10.	A világűr hete
Október 5.	Pedagógusok napja
Október 8.	Madár-megfigyelési világnap
Október 9.	Postai világnap
Október 15.	A fehér bot napja nemzetközi napja

Október 16.	Élelmezés és a kenyér világnapja
Október 17.	Szegénység elleni küzdelem napja
Október 21.	Földünkért világnap
Október 31.	A reformáció emléknapja
Október utolsó munkanapja:	Takarékossági világnap

A Fehér Bot Napja – Miért szükséges az érzékenyítés?

M a már több önkormányzat esélyegyenlőségi referense, szervezet, cég képviselője, iskola intézményvezetője szervez érzékenyítő tréninget a dolgozók, tanulók számára, amelynek célja a társadalmi szemléletformálás és a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő vagy hátrányos helyzetű alkalmazottak és fiatalok integrációja.

Legutóbbi felmérések szerint a magyar lakosság 4,6 százaléka él valamilyen fogyatékkal. Ma már több olyan civil- és szakmai szervezet alakul, amely felvállalja, hogy tapasztalatai megosztásával megközelíthetővé teszi a fogyatékos emberek problémáit. A cél az, hogy a megváltozott munkaképességűeket ne kizárólag segélyezéssel támogassák, hanem különböző eszközökkel – a munkaadóknak biztosított támo-

gatásokkal, akadálymentesítéssel, integrációt segítő programokkal és a társadalom többi tagjával történő egyenlő elbánással – biztosítsák a munkavégzés lehetőségét is számukra.

A Fehér Bot Napja alkalmából 2013. október 11-19-ig rendezi meg az öt napos interaktív érzékenyítő programot a Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesületének Siófoki Kistérségi Csoportja, a siófoki Kálmán Imre Kulturális Központtal karöltve. Az érzékenyítő napok alatt várják az iskolás csoportokat, civil szervezeteket, vállalatokat és egyéni látogatókat, mindazon érdeklődőket, akik szeretnék kipróbálni a használati tárgyakat és segédeszközöket, amelyek a látásfogyatékkal élők mindennapjait megkönnyítik, vagy egyszerűen szeretnék megismerni a látásfogyatékkal élők problémáit. „Az előző év tapasztalatai alapján, a nagy érdeklődés hatására úgy döntöttünk, hogy kiszélesítjük a programokat és ezúttal egy teljes hétig tudják majd az érzékenyítést gyakorolni az emberek. A kulturális központban ezzel kapcsolatosan partnerekre találtunk.” – mondta megkeresésünkre Víg Mária, az egyesület elnöke. Az érdeklődőknek idén öt napon keresztül lesz lehetőségük a vakok részére kialakított véryomásmérő, lázmérő, laptop és Braille-írógép megtekintésére és kipróbálására. Az érzékenyítés célja, hogy az emberek nyitottakká váljanak és levetkőzzék előítéleteiket. Víg Mária szerint rá kell jönniük, hogy a fogyatékkal élőket, nem szánni és sajnálni kell, hanem segíteni és együttműködni velük..

T. Á.

Táplálkozási tévhiteink

A csípős, vagy puffasztó hatású, liszt- vagy tejtartalmú ételekről számtalan tévhit kering a köztudatban, melyek tisztázásához most gasztroenterológus szakértő segítségét kértük.

Aki sok csípőset eszik, gyomorfekélyt kap

A csípős étel önmagában ugyan fekélyt nem okoz, azonban meglévő fekély esetén fogyasztása valóban fokozhatja a panaszokat – magyarázza dr. Hidvégi Edit gasztroenterológus, a Budai Allergiaközpont orvosa. Gyomorfekélynek nevezzük, ha a gyomornyálkahártya folytonossága megszakad, legalább 5 mm kiterjedésű területen. A gyomorfekélyek egy részét egy baktérium, a *Helicobacter pylori* okozza, de bizonyos fájdalomcsillapítók túlzott szedése is vezethet a gyomor falát borító nyálkahártya elvékonyodásához, vérzések kialakulásához.

dr. Hidvégi Edit -
gasztroenterológus

A lisztérzékenység könnyen felismerhető

A cöliákia egy fehérjével, a gluténnal szembeni intoleranciát jelent, melynek gyakori tünetei a liszt tartalmú ételek fogyasztása kapcsán fellépő hasfájás, puffadás, hasmenés. A tapasztalt szakember azonban a kevésbé ismert jelek alapján is felismerheti az intő jeleket: vashiányos vérszegénység, depresszió, csontritkulás is lisztérzékenységet jelezhet. A tipikus panaszok elmaradása mellett, tünetszegény esetben előfordulhat, hogy a betegség diagnosztizálására már csak a súlyosabb szövődmények kialakulása után kerül sor. Kezeletlen esetben a lisztérzékenység a bélnyálkahártyán komoly elváltozásokat okozhat,

az így létrejött felszívódási zavar pedig vérszegénységhez, vagy gyermekeknél a fejlődés elmaradásához vezethet. Fontos tehát minden panaszt komolyan venni, gyanú esetén a lisztérzékenység vérvizsgálattal szűrhető, de biztonsággal csak bélbiopsziával igazolható.

Laktóz-intolerancia esetén ne igyon tejet

Fontos, hogy a tejcukor-érzékenységet (laktóz-intolerancia) megkülönböztessük a tejallergiától. A tejallergiás beteg számára valóban semmilyen tejtartalmú étel fogyasztása nem javasolt. Laktóz-intolerancia esetén azonban néhány készítmény – joghurt, kefir, túró, sajtok - az étrendbe illeszthető. Öt éves kor felett a laktáz enzim termelődése a szervezetben csökken, ezért gyakrabban jelentkezhet hasfájás, puffadás a tejtermékek fogyasztását követően. A panaszok laktózmentes készítmények, illetve a patikából beszerezhető laktáz enzim pótlását biztosító gyógyszer fogyasztásával orvosolhatóak.

Kerülje a puffadást, mellőzze a babot

A leginkább puffasztó hatású ételként került a köztudatba, a valóságban azonban korántsem okoz annyi panaszt, mint azt gondolják róla. A bab a lencséhez és sárgaborsóhoz hasonlóan a szárazhüvelyesek családjába tartozik, melyek jellegzetessége, hogy jóval több energiát és rostot tartalmaznak, mint a zöldségek nagy része. Emellett kiváló forrásai a B1 vitaminnak, káliumnak és magnéziumnak. A hüvelyesekben egy triszacharid található, mely gázképződéssel bomlik le a bélrendszerben. A kellemetlen mellékhatások megelőzése végett a szárazhüvelyeseket a főzést megelőzően 8-12 óráig érdemes hideg vízben áztatni, az első főzővizet leönteni, majd fedő nélkül főzni. Ízesítésként hozzáadott kömény, édeskömény a puffadást is segíthet elkerülni.

Csak a tej- vagy liszt tartalmú ételek jelenthetnek gondot

A lisztérzékenység, tejallergia, vagy laktóz-intolerancia mellett a hisztamin tartalmú ételek is kellemetlen tüneteket okozhatnak, az arra érzékenyeknél. A hisztamin lebontását a diamino-oxidáz nevű enzim végzi. Akinél ez az enzim csökkent mértékben termelődik, hisztaminban gazdag étel fogyasztása után, allergiaszerű tüneteket tapasztalhat: fejfájás, kiütések, viszketés, hányás, hasmenés, hasi fájdalom jelentkezhet. Hisztaminban gazdag élelmiszerek a vörösbor és sör sajtok. A sörlesztő, kagyló a halak többsége, a halkonzerv is. Ezen kívül a paradicsom (különösen a konzerv, paradicsompüré, ketchup) a spenót, csirke sertés / marha kolbász és sonka, különösen a szárított termékek. A csokoládé, fermentált szója termékek, szója szósz minden fermentált zöldség és a savanyú káposzta. Egyes ételek a szervezet saját hisztamin termelését fokozzák. Ilyen a nyers tojásfehérje, kagyló, eper, paradicsom, hal, csokoládé, ananász és az alkohol. ◀

Szemesi Zsolt

BALATONLELLE

Balatoni halászlé

Hozzávalók: (4 személyre) az alapléhez 1 kg vegyes balatoni hal (busa, ponty, harcsa), 1 dl étolaj, 5 dkg kolozsvári szalonna, 2 vörshagyma, 2 sárgarépa, 2 petrezselyemgyökér, 1 csípős paprika, 1 teáskanál só, 2 teáskanál paradicsompüré, 4 evőkanál őrölt paprika. 40 dkg pontyszelet, só, 1-2 evőkanál citromlé.

A bográcsba kevés olajat öntünk. A szalonnát felkockázzuk, és zsírjára sütjük. A zöldségeket megtisztítjuk, nagyobb darabokra vágjuk. Ezt is átforgatjuk a zsírban, majd bele esszük a vegyes halszeletet. Sóval, paradicsompürével ízesítjük, és felöntjük egy liter vízzel. Fel főzzük. Amikor felhabzik, csak akkor tesszük bele az őrölt paprikát, előtte szigorúan tilos! A paprika a kioldódott zsírban feloldódik, és szép színe lesz. Amikor minden átpuhult, az egész alaplevet a halhússal és a zöldségekkel együtt átpasszírozzuk, és visszatesszük a bográcsba. Felmelegítjük. A pontypatkókat enyhén átsózzuk, és citromlével meglocsoljuk. Beletesszük a halászlébe, és pár percnyi főzés után már fogyaszthatjuk is az ízletes balatoni halászlévünket.

RECEPTEK

„Somogyi ízek” rovatunkba várjuk hagyományos, településükre jellemző családi receptjeiket fényképpel és történeteikkel ellátva. Küldjék el nekünk a recept@hirhet.hu címre, a beküldők között könyvnyereményeket sorsolunk ki, a legérdekesebb történetek magazinunkban is megjelennek!

BÁLVÁNYOS

Tejfölös-sós perenc

Hozzávalók: (3 tepsi perechez): A tésztához 2 kg liszt, 10 dkg élesztő, 1 teáskanálnyi porcukor, két teáskanálnyi só. A percek tetejére 1 egész tojás, 1 teáskanál só. A tepsik kenéséhez sertészsír. A tejfölös mártókához 1 liter tejföl, 2 teáskanál só, 2 dl étolaj.

A lisztet átszitáljuk. Az élesztőt elmorzsoljuk, és csipetnyi porcukorral, és langyos vízzel elkeverve a liszt közepébe öntjük. Apránként adagolva, kb. másfél liter langyos vízzel, és 2 teáskanálnyi sóval megdagasztjuk a tésztát. Jól kidolgozzuk, hogy a tál oldalától elváló, foszlós kenyértésztánk legyen.

Amikor már szép simára kihúztuk, akkor a tál alját enyhén belisztezzük, elegyengetjük rajta a tésztát, a tetejét is megszórjuk liszttel, és kendővel letakarva, meleg helyre félretesszük kelni. Kb. háromnegyed óra múlva lisztezett gyúrótáblára borítjuk, összegömbölyítjük, kétfelé szakítjuk, és egyenként átdolgozzuk.

Zsemlelányi gombócokat veszünk belőle, mindegyiket először rúd alakra formázzuk úgy, hogy két oldalát ellenkező irányba sodorjuk. A végét kör alakba összehúzzuk, összenyomjuk, és kiszírozott tepsibe tesszük. Egy tojást felferünk, adunk hozzá teáskanálnyi sót, és ezzel kenjük át a perceket. Előmelegített sütőben aranyárgára sütjük. Közben elkészítjük a tejfölös öntetet. A tejfölbé sót, és étolajat keverünk. A forró perceket megmártjuk benne, tálba tesszük, és ruhával letakarva pihentetjük, hogy a gőzben gyengüljön át.

HÍRHÉT FOTÓPÁLYÁZAT!

Magazinunk fotópályázatot hirdet a térség lakói számára

„**A település, ahol élek**” címmel.

Az elkészült fényképek beküldési határideje **2014. január 15.**

A legjobb fotókat e-mailben, adatokkal ellátva várjuk a palyazat@hirhet.hu címre.

A beküldők között digitális fényképezőgépet sorsolunk ki, és a nyertes képeket magazinunkban is bemutatjuk!

ÍRJANAK NEKÜNK,

várjuk véleményeiket, hozzászólásaikat!

Amennyiben van olyan, mindennapi életüket érintő esemény, történet vagy információ, megoldandó feladat, amelyet érdemesnek tartanak megosztani velünk, küldjék el nekünk e-mail-ben, a szerkesztoseg@hirhet.hu címre.

A közérdeklődés fókuszában álló témákat részletesen bemutatjuk, kitüntetett helyet kapnak magazinunkban!

SZÓLÁD

Ahol példaértékű az összefogás

Balatonszárszótól délre, a Balaton déli partszegélyétől 3,5 km távolságra helyezkedik el Szólád. Lakossága közel 600 fő, azonban ez a szám évről évre csökken Rózsás Elemér polgármester elmondása szerint. Kedvező adottságai és fekvése miatt – a Balaton közelsége és a csendes, nyugodt dombos, környezet – vonzza a külföldieket és városban élőket, akik itt töltik el a pihenésre, nyaralásra szánt időt.

Látványosságai

Szólád kiemelkedő látványossága az egyedülálló, Európa-díjas löszpincesor. A helyenként akár 6-8 méteres löszfalba vájt pincéket a XX. század elején alakították ki, eredetileg rejtkehelynek építették, hőmérséklete miatt ideális volt bor, vagy termény tárolására. 1999-ben a pincesor Európa-díjat és Henry Ford-díjat kapott, napjainkban közel 100-an használják rendeltetészerűen. Szólád külterületén, a dombok ölelésében helyezkedik el Neзде, amelynek kilátójából gyönyörű panoráma nyílik a Balatonra. Az ide torkolló úton megközelíthető a Szkíta Golgota, vagy Kupa-Koppány vezér emlékpark, Koppány vezérnek állítva emléket, akit a legenda szerint itt temetnek el. A helynek gyógyító energiát tulajdonítottak a falusi emberek. A falu központjától DNY-i irányban elterülő halastavat 2005 májusában adták át. A horgászás szerelmesei tavasztól – őszig, kellemes környezetben hódolhatnak kedvtelésüknek.

Kulturális élet

A községre élénk kulturális élet jellemző, áprilisban tavasz-köszöntő kulturális délutánokat szerveznek, a téli időszakban pedig a disznótör, hagyományait élesztik fel. A program hajnali 5 kor kezdődik a disznó levágásával, majd a falu apraja-nagyja részt vesz a „finomvacsora” elkészítésében, majd elfogyasztásában, melyben idősebb réteg is aktívan részt vesz. Ősszel kerül

Nagy Dániel Lászlóné

önkormányzati képviselő, a Szóládi Kulturális Közhasznú Egyesület (SZKKE) elnöke:

„2010-ben polgármester választásra került sor és ekkor kezdtem együtt dolgozni négy ambiciózus fiatalemberrel. Hatalmas adósságot, vettünk át, de be akartuk bizonyítani, hogy lehet máshogy is vezetni a falut. Az esküvel indítottuk és azzal a szándékkal, hogy nem kérünk tiszteletdíjat. Rózsás Elemér polgármesternek és nekünk két ígéretünk volt: kihozni a négy év alatt a falut az adósságból és az idősök segítésére biztosítani egy kisbuszt. Ezeket a polgármester rátermettsége és ambíciói segítségével másfél év alatt sikerült teljesíteni.”

Rózsás Elemér, polgármester

megrendezésre a szüreti felvonulás és bál, valamint a három napos falunap kulturális programokkal, gyermekprogramokkal, helyi vonatkozású kiállításokkal és komolyzenei, templomi koncertekkel. Helyi érdekesség a szóládi Ketyeró Fesztivál a házilag összeállított autók felvonulásával. A rendezvény jelenleg szünetel az engedélyek beszerzése miatt, azonban a falu a megvalósításáról nem mondott le.

Lendületes és példaértékű faluközösség

A községben református és katolikus felekezet működik. Hajdú Zoltán Levente lelkész, a református gyülekezet vezetője rendkívül aktív, lendületes gyülekezeti életet biztosít, sok a fiatal a közösségben és részt vesznek a település rendezésében is. A falu lakossága, köztük fiatalok, idősek, presbiterek és képviselők önkéntes munkában végzik a falu szépítését, ennek közösségépítő hatása felbecsülhetetlen. „A településen alapítottunk egy kulturális egyesületet és működött egy SZOFI Egyesület – Fiatalok Szóládért, mely lehetővé tette, hogy pályázhassunk, és együtt tegyünk település fejlődéséért, így közös projekt indulhat a muzeális besorolású katolikus plébánia felújítására is.” – mondta Rózsás Elemér polgármester.

Az önkormányzat családcentrikusságát jelképezi a Babaliget, melybe eddig csak fákat telepítettek, azonban ma már 8 milliós pályázatból játszótér és út épülhet a területen, valamint minden megszületett gyermek után 50.000 Ft támogatást ad az önkormányzat a szülőknek. Az egyébként 60 milliós költségvetésű község 20 milliós adósságát két év alatt sikerült rendezni úgy, hogy közben a falu és közössége épült, pályázatokat nyert. A konszolidációig kifizették tartozásait, pluszban voltak 6 millióval, hiszen egyébként pályázni sem tudtak volna. Az első kéthavi polgármesteri fizetésből megvehették az időseket szállító használt kisbuszt, a képviselők pedig lemondtak tiszteletdíjukról, ami fedezte az üzemanyagot. A településnek áldozatokat kellett hozni, ami önfeláldozással sikerült.”

T. Á. • Fotó: Szemesi Zsolt

A Szóládi Református Egyházközség temploma

AMERIKAI WESTERN JOHN FORD RENDEZÉSÉBEN (1950)	SZINTÉN NEM	2	AFRIKAI ÁLLAM; FŐV.-A: NAIROBI	KELET JELE	A SZO-BÁBA	NÁLA LEJEBB	A SARKVIDÉKEN TALÁLHATÓ	RUHA-DÁRAB; NULLA, SEMMI	FÉNYES PAMUT-SZÖVET	ERSZÉ-NYES MEDVE				
1		A								T				
GABONA-KEVÉBŐL RAKOTT RAKESZT				NEM KELL TÖBB TÚRA ELEJE!				SAJTÓ-TERMÉK LISZT-TARTÓ						
AHOGY				FADARAB TÉVÉS OPERÁTOR (IBÉLA)			ZOLTÁNKA EGYFAJTA POLIMER TERMÉK							
AJÁN-LOTT LEVÉL JELE	BŐRT LEFEJLT SZÖVET-SÉG				JELLENLEG BEMUTAT-KOZÓ (SZÍNÉSZ)									
MOSZAT				KÉPES ER-RE NÉZNI CSOKI-FAJTA					GAUSS JELE	KORSZAK				
VERY IM-PORTANT PERSON, RÖVIDEN			KOPLAL MONDANI, ANGOLUL (SAY)					SÉRTET-LEN HASZON, PROFIT						
FÉRFINÉV				BÓMBÓL ... MOND; ESETET MESEL			NUMERO, RÖVIDEN KÉTELL!							
ÉMILE ZOLA REGÉNYE				DUPLÁN: MESEBELI SÁRKÁNY FÉLTŐ!		AHHOZ HASONLÓ INNEN MÁSHOVA								
RÓMAI 5-ÖS	3	G							FÉLIG! KIS VÉR-EDÉNY	LATIN KÖTŐSZÓ	AZ ÚT JELE A FIZI-KÁBAN	SZEGŐ GIZI SZIG-NOJA	MEZŐ-GAZDA-SÁGI ESZKÖZ	JUHÁSZ GYULA KÖLTE-MÉNYE
SPANYOL AUTÓK JELZÉSE	BÓR TÓ, NÉMETÜL (SEE)		SZLOVÁK SÍELŐHELY BREZNO KÖZELÉBEN RÉSZVÉNYTÁRS-SÁG, RÖVIDEN				MONDO-GAT, SÜG-BÜG							
RÉTEG-NYELV FÖLDRE POTTYANT					SUGÁR FEJ-LŐDÉSI IRÁNY		VOLT, LATIN NYELVEN (ERAT)				... TURNER: ZENÉSZ V. CSEH HÍRCÉG			
				A HÁROM FÁZIS NEVE FŐ A VÍZ			LOP ... MŰVEK; ROCK-ZENÉKAR			PRÁGAI LAKOS SZÍNES HAL				
TÍZ, ANGOL NYELVEN			RÓKA KICSINYE MAJDNEM KREOL!		HELYRAG TÉVÉ-SZAB-VÁNY		LÉC-DARAB! RÓMAI 2-ES		TÍZ FELE ÉRC, LATINUL				KICSINYI-TŐ KÉPZO KÓRHÁZI OSZTÁLY	
SZEMÉ-LYES NÉVMÁS	KÖTŐSZÓ	O												
CSODÁL-KOZÓ SZÓCSKA			AZONOS BETŰK MÉTER		ANDREA, BECÉZVE NÉVELŐ			KONYHA-KERTI NÖVÉNY				A MÁJ TERMELI		
VICTOR HUGO HŐSNŐJE								KÉPZELT LÉNY						

POÉNVADÁSZAT

Két barát beszélget.
 – Képzeld, nemrég megvertem egy sakkbajnokot és egy ping-pong-bajnokot.
 – Ez óriási! Hogy csináltad?
 – ...
 (a választ a fősorokban rejtettük el)

Rejtvényeinkre a helyes megfejtést SMS-ben vagy e-mailben beküldők között értékes könyvnyereményeket sorsolunk ki!

SMS: (06-20) 989-0909,
 e-mail: rejtvény@balatonihirmondo.hu
 Beküldési határidő:
 2013. október 20.

A rejtvények helyes megfejtéseit következő számunkban közöljük!

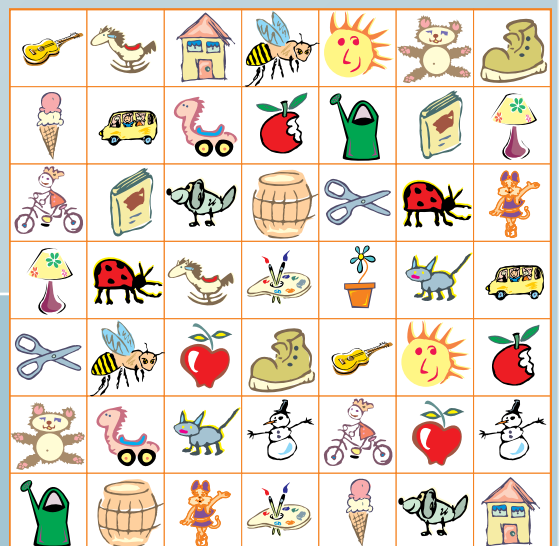
SUDOKU

7	1		4		2	
3		5				3
5			2		7	9
9	4			8		
		5	2			8
	2	7		3	1	6
2	6		8		8	9
	7	5	3			
1					9	7

Töltsd ki az ábra üres mezőit 1-től 9-ig terjedő számokkal úgy, hogy minden sorban és oszlopban, valamint a vastag vonalakkal határolt területeken belül minden szám pontosan egyszer szerepeljen! **Küldje be a pirosan számozott mezőket sorrendben!**

Huszonöt kis rajzot helyeztünk el az ábrában. Huszonnégyet kétszer, egyet pedig csak egyetlen egyszer. Ha megkeresed a párokat, megtudhatod, hogy melyik az, amelyik csak egyszer szerepel. **Küldje be a gyermek keresztnévét, életkorát és az ábrán szereplő figura nevét!**

Keressd a párját!

A rejtvény beküldésével hozzájárul ahhoz, hogy a kiadó reklám tartalmú információkat küldjön az Ön részre. Adatait a kiadó bizalmasan kezeli, azt harmadik félnek nem adja ki.